

Інформаційно-аналітична довідка щодо основних тенденцій соціально-економічного розвитку регіону

1. Аналіз реального сектору економіки.

1.1. Промисловість.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За попередніми даними Держстату України, кількість промислових підприємств у 2018 році склала 480, з них: 28 – добувної промисловості і розроблення кар'єрів та 369 – переробної промисловості.

Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кремінна, питома вага яких в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області майже 50,0 %.

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у травні 2019 року склала 32,8 тис. осіб, зменшення до попереднього місяця – 0,9 %.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за травень 2019 року склала 8997,0 грн, що більше на 2,2 % від попереднього місяця та на 3,8 % від середнього рівня по регіону.

Обсяг реалізованої промислової продукції у січні-квітні 2019 року склав 8,7 млрд грн, що становить 1,0 % від загальнодержавного.

Індекс промислової продукції у січні-травні 2019 року порівняно з січнем-травнем 2018 року становив 99,0 % (січень-травень 2018 до січня-травня 2017 року – 73,0 %).

Практично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», ТОВ НВФ «Мікрохім», ТОВ НВП «Зоря», ВКФ ТОВ «ТАНА» та інші.

У січні-травні 2019 року підприємствами галузі вироблено товарної продукції на суму:

- ТОВ НВП «Зоря» – 451,2 млн грн (110,7 % до аналогічного періоду 2018 року);
- ТОВ НВФ «Мікрохім» – 124,1 млн грн (113,1 %);
- ПАТ «Рідкісні гази» – 600,2 тис. грн (46,8 %);
- ВКФ ТОВ «ТАНА» – 45,8 млн грн (112,8 %).

ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», одне з основних підприємств хімічної галузі області, працює неритмічно та надає послуги тільки з переробки давальницької сировини. За 5 місяців поточного року підприємством вироблено селітри аміачної 67,6 тис. тонн (аналогічний період 2018 року – 46,7 тис. тонн), аміаку водного – 0,8 тис. тонн (аналогічний період 2018 року – 0,3 тис. тонн), карбамідно-аміачної суміші – 1,9 тис. тонни.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 12,1 %.

Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції представлено ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ «Рубіжанський трубний завод» та іншими підприємствами.

Основними підприємствами галузі за 5 місяців поточного року вироблено продукції на суму:

- ТОВ «НВО «Склопластик» – 72,4 млн грн (86,8 % до аналогічного періоду 2018 року);

- ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 4,9 млн грн (106,5 %). Вироблено товарної продукції у натуральному вигляді 971,3 тонни (105,0 %).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 1,8 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм», ТДВ «Сєверодонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання».

На ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» за 5 місяців 2019 року обсяг товарної продукції склав 1011,0 млн грн (5 місяців 2018 року – 904,3 млн грн). Виготовлено 618 нових вагонів (5 місяців 2018 року – 750), відремонтовано 452 (5 місяців 2018 року – 305) піввагони.

ПрАТ «СНВО «Імпульс» вироблено товарної продукції на суму 605,8 млн грн (січень-травень 2018 року – 1325,9 млн грн), ТОВ НВП «Мікротерм» – 4,8 млн грн (січень-травень 2018 року – 3,6 млн грн).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 14,6 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва.

За підсумками роботи у січні-травні 2019 року темп росту промислової продукції підприємств галузі до січня-травня 2018 року складає:

- ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 105,0 %;

- ФОП Смалій м. Рубіжне – 237,3 %.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 0,4 %.

Основне підприємство галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє 99,0 % обсягів товарної продукції – ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Протягом січня-травня 2019 року вироблено товарної продукції на суму 1532,2 млн грн (81,9 % до січня-травня 2018 року). У натуральному виразі вироблено картону та паперу 65,7 тис. тонн (70,6 % до січня-травня 2018 року), гофротари – 59,9 млн м³ (99,3 %).

Скорочення обсягу виробництва відбулося у зв'язку з заборонаю ввезення на територію РФ низки товарів, країною походження яких є Україна, зокрема, експорту товарів групи ТН ЗЕД 4805 (папір та картон, некрейдовані, у рулонах або в аркушах, не піддані додатковому обробленню або оброблені).

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 14,2 %.

На обсяги виробництва та реалізації промислової продукції впливають наступні фактори:

- ізольованість регіону від Об'єднаної енергетичної системи України;
- неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини;
- виникнення енергетичних та логістичних проблем.

У 2019 році продовжено роботу щодо сприяння сталому розвитку промислового комплексу регіону.

Для встановлення надійного електропостачання та відновлення сталої роботи провідних підприємств регіону (ПрАТ «ЛИНІК», ПрАТ «Севєродонецьке об'єднання «Азот») продовжено координацію робіт щодо будівництва підстанції ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна».

З метою впровадження енергосервісних договорів у Севєродонецькій міськраді та на території області проведено робочу зустріч з представниками компанії ТОВ «КиївЕСКО» щодо відбору потенційних об'єктів.

1.2. Сільське господарство.

Виробництво сільськогосподарської продукції, на підконтрольних українській владі територіях здійснюють 1044 агропромислових формувань та 44,1 тис. особистих селянських господарств.

Середньооблікова кількість працівників, зайнятих у сільському господарстві у травні 2019 року становила 10,3 тис. осіб, що на 4,3 % більше від попереднього місяця.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за травень 2019 року склала 8798 грн, що на 2,4 % менше від попереднього місяця та на 1,5 % більше від середнього рівня по регіону.

Індекс сільськогосподарської продукції по господарствам усіх категорій у січні-травні 2019 року порівняно із січнем-травнем 2018 року склав 97,1 %.

Рослинництво. Весняно-польові роботи аграріїв області завершено. підведено підсумки посівної компанії. Посів ярих зернових культур проведено на площі 113 тис. га або 90,0 % до прогнозу (124,9 тис. га), у тому числі посіяно:

- ярої пшениці – 0,6 тис. га (135 %);
- ярого ячменю – 35,8 тис. га (90,0 %);
- вівса – 3,5 тис. га (85,0 %);
- гороху – 5,6 тис. га (98 %);
- кукурудзи на зерно – 62,1 тис. га (89,0 %);
- сорго – 3,0 тис. га (110,0 %);
- проса – 2,2 тис. га (120,0 %);
- гречки – 0,1 тис. га (77,0 %).

Сільськогосподарськими підприємствами області завершено сівбу технічних та кормових культур. Соняшник посіяно на площі 348,4 тис. га (99 %), гірчиці – 4,9 тис. га (99 %), льону олійного – 0,6 тис. га (136 %). Кормових

культур посіяно на площі 12,2 тис. га (162 %).

Поточного року через пізню весну та скорочення оптимальних термінів сівби були недосіяні близько 4,4 тис. га ранніх ярих зернових культур, недосів зернової кукурудзи склав 8 тис. га. Площа збирання ранніх зернових культур буде складати 318 тис. га, що майже на рівні з минулим роком.

Сільгоспідприємства області завершують роботи по підготовці до проведення жнив з метою проведення їх в оптимальні терміни. Так, готовність зернозбиральних комбайнів станом на 27.06.2019 складає 98 %.

З початку року закуплено сільськогосподарської техніки в кількості 123 одиниці на суму 113,2 млн. грн, з них: 23 трактори та 4 зернозбиральні комбайни.

Кількість укладених договорів оренди земельних часток (паїв) на 10.06.2019 складає 108001 загальною вартістю 15339921,5 тис. грн. Середній відсоток нарахованої орендної плати від грошової оцінки землі – 5,9 %, процент виплати орендної плати склав 99,7 %.

Тваринництво. У 2019 році подовжено дію постанови Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 107 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва» зі змінами, що сприяло призупиненню спаду поголів'я великої рогатої худоби, яке на 01.06.2019 року склало 59,2 тис. голів, що на 0,5 % більше аналогічного періоду 2018 року.

З причини недостатньої кількості ремонтного молодняка для відновлення основного гурту корів, порівняно з аналогічним періодом 2018 року, поголів'я корів зменшилось на 0,8 % та склало 25,7 тис. голів.

За рахунок власного відтворення збільшено поголів'я свиней на 13,8 % та склало 49,4 тис. голів.

У зв'язку зі збільшенням маточного поголів'я дрібної рогатої худоби, поголів'я овець та кіз збільшилось на 4,9 % і склало 30,2 тис. голів.

Через забій птиці для реалізації у зв'язку з досягненням кондиційної ваги птиці всіх видів поголів'я зменшилось на 14,6 % та склало 958,3 тис. голів.

Внаслідок збільшення надою на фуражну корову по області на 2,8 % (1785 кг), виробництво молока у січні-травні 2019 року порівняно з аналогічним періодом попереднього року збільшилось на 2,2 % та склало 45,7 тис. тонн.

За рахунок збільшення середньої ваги реалізованого поголів'я сільськогосподарських тварин, виробництво м'яса по всіх категоріях господарств збільшилось на 39,0 % та дорівнює 5,7 тис. тонн.

Через збільшення продуктивності поголів'я курей-несучок, порівняно з січнем-травнем 2018 року, збільшилось виробництво яєць на 15,9 % та склало 35,8 млн штук.

Переробкою сільськогосподарської продукції у Луганській області займаються 134 підприємства малого та середнього бізнесу у 8 підгалузях: хлібопекарська, борошномельно-круп'яна, олійно-жирова, м'ясна, молочна, пиво-безалкогольна, комбікормова, кондитерська.

Для забезпечення потреб населення області виробляються майже всі види

продовольства, окрім цукру, спирту, лікєро-горілочаних виробів, консервів, риби та продуктів дитячого харчування.

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей в галузях: молочна промисловість – близько 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 35 %.

З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках станом на 27.06.2019 впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та систему управління якістю відповідно до вимог міжнародних стандартів (ISSO серії 9000 та 22000) на 13 підприємствах харчової та переробної промисловості в галузях.

В стадії впровадження та застосування принципів НАССР перебувають 10 підприємств: в молочній галузі – 2 підприємства, в хлібопекарській – 5, в м'ясопереробній – 1, в інших – 2.

Виробництво молочних продуктів представлено чотирма підприємствами: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», виробнича потужність яких становить 135 тис. тонн на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за січень-травень 2019 року вироблено: масла вершкового жирністю не більше 85 % – 273 тонни, (96,5 % до січня-травня 2018 року); молока та вершків незгущених й без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1 %, але не більше 6 % – 470 тонн (40,1 %); молока і вершків коагульованих, йогурту, та інших ферментованих продуктів – 195 тонн (108,9 %), сирів свіжих неферментованих – 22 тонни (110,0 %).

Зниження обсягів виробництва молока обробленого відбулося за рахунок зменшення надходження сировини на переробні підприємства.

Олійно-жирова галузь області представлена 5 провідними підприємствами (ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «Агро Кєпітал Груп ЛТД», ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів», ТОВ «Троїцький маслопресовий завод») та понад 17 мініцєхами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 390 тис. тонн сировини за рік.

За січень-травень 2019 року підприємствами вироблено 50,1 тис. тонн олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 111,0 % до січня-травня 2018 року. Зростання виробництва олії соняшникової відбулося через збільшення валового збору насіння соняшнику врожаю 2018 року та, відповідно, обсягів його переробки.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості (ТОВ «Айдарський пекар» та ТОВ «Айдар Милам») за січень-травень 2019 року вироблено 15,1 тис. тонн борошна. Через зростання попиту на продукцію, порівняно з січнем-травнем 2018 року, виробництво збільшено на 27,3 %.

Хлібопекарська галузь представлена 35 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тонн. Асортимент продукції, що випускається, налічує

більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За січень-травень 2019 року вироблено 3120 тонн хліба та хлібобулочних виробів (100,3 % до січня-травня 2018 року). Слід зазначити, що органами статистики не обліковуються виробництво продукції міні-пекарень при супермаркетах. Окрім цього, близько 59,0 % хлібобулочних виробів випікається малими підприємствами, які працюють на єдиному податку. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %).

Пивоварінням в області займаються 3 підприємства (ТОВ «Пінта – Кременський пивоварений завод», ТОВ «Лиспи», ТОВ «Вест менеджмент»), якими за січень-квітень 2019 року вироблено 333,7 тис. дал (117,9 % до січня-травня 2018 року). Зростання виробництва відбулося за рахунок розширення ринків збуту та збільшення попиту на продукцію.

Пріоритетними напрямками подальшого розвитку підприємств харчової та переробної промисловості є: завантаження існуючих потужностей виробництва; впровадження новітніх технологій; технічне переоснащення підприємств; поліпшення якості та розширення асортименту продукції.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «Агротон».

В області існує 19 елеваторів, загальна потужність яких складає 795,8 тис. тонн, з них – 16 діючих потужністю 635,7 тис. тонн.

На території області існує чотири перевалочні пункти зернових та масляничних культур:

- пункт «Левада» (м. Северодонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тонн на добу;
- перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) потужністю 4 тис. тонн на добу;
- перевантажувальний комплекс ТОВ «Східзерноальянс» (м. Сватове) потужністю 2 тис. тонн на добу
- пункт ТОВ «Красноріченське» (Кременський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тонн на добу.

2. Стан розрахунків комунальних підприємств за електроенергію та природний газ (дані наведено по територіям, підконтрольним українській владі).

Загальна заборгованість підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ, розподіл та транспортування природного газу на 01.06.2019 року склала 836,0 млн грн, у тому числі перед:

НАК «Нафтогаз України» – 753,9 млн грн;

ПАТ «Луганськгаз» – 21,7 млн грн;

ДК «Газ України» – 60,4 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції склали 99,4 млн грн.

Протягом січня-травня 2019 року спожито природного газу 51,9 млн куб. метрів на суму 388,2 млн грн, нараховане за розподіл та транспортування природного газу – 46,2 млн грн, оплачено 332,4 млн грн, з яких віднесено в

рахунок погашення заборгованості минулих років 208,5 млн грн. Загальний рівень розрахунків підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ та його розподіл і транспортування у січні-травні 2019 року склав 77,0 %.

Загальна заборгованість підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення області за спожиту електроенергію на 01.06.2019 склала 380,7 млн грн, у тому числі по підприємствам теплопостачання – 9,0 млн грн, водопостачання та водовідведення – 371,7 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції – 54,1 млн грн, у тому числі по підприємствам: теплопостачання – 11,1 млн грн, водопостачання та водовідведення – 43,0 млн грн.

У січні-травні 2019 року підприємствами централізованого теплопостачання спожито електроенергії на суму 33,7 млн грн, оплачено 43,3 млн грн, рівень розрахунків склав 128,0 %.

Підприємствами централізованого водопостачання та водовідведення спожито електроенергії на суму 113,7 млн грн, оплачено 105,4 млн грн, рівень розрахунків – 93,0 %.

Одним із чинників незадовільних розрахунків підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення за спожиті енергоносії є довготривале застосування економічно необґрунтованих тарифів, що призвело до наявності заборгованості з тарифної різниці, яка на 01.06.2019 в цілому склала 817,7 млн грн, у тому числі за 2019 рік – 121,5 млн грн, а саме по підприємствам:

- теплопостачання – 667,9 млн грн (по населенню – 555,6 млн грн, бюджетним установам – 112,3 млн грн);

- водопровідно-каналізаційного господарства – 149,8 млн грн (по населенню – 140,9 млн грн, по бюджетним установам – 8,9 млн грн).

За даними підприємств житлово-комунального господарства, у 2019 році за рахунок зазначених коштів зменшено заборгованість за енергоносії на суму 99,6 млн грн, у тому числі: теплопостачальними підприємствами – 86,8 млн грн (за природний газ – 62,1 млн грн, електроенергію – 24,7 млн грн), підприємствами водопостачання та водовідведення – 8,2 млн грн (за електроенергію), підприємства житлового господарства – 4,6 млн грн (за електроенергію).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу» (із змінами та доповненнями) підприємствами теплопостачання відкрито спецрахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу. У червні 2019 року середній норматив перерахування коштів на рахунок постачальника природного газу по категоріям споживачів склав: населення – 85,7 %, бюджетні установи – 84,4 %, інші споживачі – 70,8 %.

3. Аналіз інвестиційної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку Луганської області на 01.04.2019 склав 437,6 млн дол. США, що на 0,1 % більше обсягів інвестицій на початок року та становить 1,3 % до загального підсумку по Україні. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу населення наростаючим підсумком з початку інвестування склав 203,0 дол. США, що на 0,1 % більше до початку року (на 31.12.2018 – 202,7 дол. США).

Інвестиції надійшли із декількох країн світу. Із країн ЄС внесено 418,6 млн дол. США інвестицій (95,7 % загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 19,0 млн дол. США (4,3 %).

За даними Головного управління статистики у Луганській області, однією з найбільших країн-інвесторів, на яку припадає 84,3 % від загального обсягу прямих інвестицій області є Кіпр (368,9 млн дол. США). Також найбільші обсяги прямих інвестицій в область були залучені з таких країн: Велика Британія, Німеччина, Панама, які склали 7,2 % від загального обсягу прямих інвестицій.

На підприємствах промисловості зосереджено 363,2 млн дол. США (83,0 % загального обсягу прямих інвестицій в область), у т.ч. переробної – 307,4 млн дол. США, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 56,5 млн дол. США; водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 22,1 млн дол. США.

Активізація інвестиційної діяльності є однією з основних умов оздоровлення та розвитку регіональної економіки, рушійною силою її інтеграції у світове господарство за рахунок оновлення основних фондів, переведення капіталів з одних сфер в інші, передачі технологій, інновацій та управлінського досвіду.

Обсяги освоєних **капітальних інвестицій** у січні-березні 2019 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування склали 445,3 млн грн, або 0,4 % від загального обсягу по Україні (січень-березень 2018 року – 0,4 %), що у порівняних цінах на 17,3 % більше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 85,3 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 10,6 % капітальних інвестицій.

Вагомі частки капітальних інвестицій освоєно в машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби – 74,3 % усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 17,5 %.

4. Стан розвитку будівельної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у січні-травні 2019 року підприємства області виконали будівельні роботи на

суму 135,7 млн грн. Індекс будівельної продукції за січень-травень 2019 року порівняно з аналогічним періодом 2018 року становив 130,1 % (січень-травень 2018 року до січня-травня 2017 року – 41,0 %).

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення склали 23,4 % від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 41,5 % та 35,1 % відповідно.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, у січні–березні 2019 року у Луганській області прийнято в експлуатацію 5668 м² загальної площі житлових будівель (нове будівництво), з яких 3528 м² (62,2 % загального житла).

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла порівняно з відповідним періодом 2018 року зросла у 2,3 рази.

У січні-травні 2019 року введено в експлуатацію 7157 кв. м загальної площі житла, у тому числі у травні поточного року – 553 кв. м. Будівництво здійснювалось індивідуальними забудовниками.

Продовжується реалізація обласного плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2017-2021 роки «Безбар'єрна Луганщина» (далі – План заходів).

На апаратній нараді облдержадміністрації було розглянуто питання «Про стан виконання завдань щодо забезпечення безперешкодного доступу осіб з інвалідністю до об'єктів фізичного оточення в населених пунктах області за 2018 рік», за підсумками якої надані відповідні доручення.

Відбулася зустріч в. о. голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації С. Філя з представником Національної Асамблеї людей з інвалідністю України в Луганській області Т. Баранцовою. Прийняті протокольні доручення щодо забезпечення доступності осіб з інвалідністю до об'єктів фізичного оточення.

У 2019-2020 роках за наявності фінансування планується реалізувати 113 проектів, якими передбачено виконання робіт з обладнання засобами доступності для осіб з інвалідністю, на загальну суму 150,0 млн грн, з них за рахунок коштів місцевих бюджетів – 2057 тис. грн. Планується залучити кошти державного фонду регіонального розвитку та кошти міжнародних інвесторів.

У поточному році продовжується реалізація програм житлового кредитування, а саме:

– регіональної комплексної програми підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки. За січень-травень поточного року з державного бюджету профінансовано 1400,0 тис. грн, з обласного бюджету – 1050,0 тис. грн, районних бюджетів – 203,7 тис. грн. Сільським забудовникам надано 25 кредитів на суму 1770,0 тис. грн. З залученням кредитних коштів завершено будівництво (реконструйовано) та придбано 54 житлових будинки загальною площею 3820,9 кв. м;

– регіональної цільової програми забезпечення молоді житлом на 2018-2020 роки;

- регіональної цільової програми житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки;
- регіональної цільової програми житлового кредитування внутрішньо переміщених осіб та членів їх сімей на 2019-2021 роки.

5. Стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області у січні-квітні 2019 року становив 167,2 млн дол. США та збільшився порівняно з аналогічним періодом 2018 року на 0,8 %.

Обсяг експорту товарів у січні-квітні 2019 року становив 65,9 млн. дол. США та у порівнянні з січнем-квітнем 2018 року збільшився на 5,2 %.

Обсяг імпорту товарів склав 101,3 млн дол. США, що на 9,8 % більше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 35,4 млн дол. США (за січень-квітень 2018 року сальдо негативне – 29,6 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,65 (по Україні – 0,89), у відповідному періоді попереднього року – 0,68.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 60 країн світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, до країн Європейського Союзу експортовано 44,9 % усіх товарів (січень-квітень 2018 року – 31,2 %), до Росії – 11,7 % (21,5 %).

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Чехії – 16,0 % від загального обсягу експорту, Білорусі – 15,7 %, Польщі – 9,2 %, Франції – 7,4 %, Індії – 6,4 %, Узбекистану – 6,2 %, Болгарії – 3,6 %, Саудівської Аравії – 2,3 %, Німеччини – 1,9 %, Туреччини та Об'єднаних Арабських Еміратів – по 1,5 %, Азербайджану та Індонезії – по 1,4 %, Румунії та США – по 1,3 %, Сербії та Данії – по 1,1 %, Китаю та Литви – по 1,0 %, Іспанії та – 0,9 %.

Валютна виручка від експортних поставок паперу та картону у січні-квітні 2019 року становила 20,3 млн дол. США, або 30,8 % експорту всіх товарів, продукція хімічної промисловості – 10,4 млн дол. США (15,7 %), прилади та апарати оптичні, фотографічні – 10,0 млн дол. США (15,2 %), жири та олії тваринного або рослинного походження – 6,0 млн дол. США (9,1 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 4,8 млн дол. США (7,3 %), готові харчові продукти – 4,6 млн дол. США (6,9 %), продукти рослинного походження – 4,1 млн дол. США (6,2 %), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 2,0 млн дол. США (3,0 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 1,8 млн дол. США (2,7 %).

Серед країн-торгових партнерів експортні поставки найбільш зросли до таких країн як Чехія, Білорусь та Узбекистан.

З країн ЄС імпортовано 21,2 % усіх товарів (у січні-квітні 2018 року – 21,1 %), з Росії – 65,6 % (66,4 %).

Найбільші імпорتنі надходження, крім Росії, здійснювалися з Німеччини – 7,1 % від загального імпорту, Польщі – 4,1 %, Саудівської Аравії – 4,0 %, Франції – 3,4, Китаю – 2,1 %, США та Чехії – по 1,2 %, Литви – 1,1 %.

Імпорتنі надходження мінеральних продуктів у січні-квітні 2019 року становили 52,6 млн дол. США, або 51,9 % імпорту всіх товарів, продукції хімічної промисловості – 11,2 млн дол. США (11,1 %), маси з деревини – 10,0 млн дол. США (9,9 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 9,4 млн дол. США (9,3 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 4,5 млн дол. США (4,4 %), засоби наземного транспорту – 3,2 млн дол. США (3,1 %), машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 1,8 млн дол. США (1,8 %).

Імпорتنі поставки порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільш зросли з Саудівської Аравії, Литви, Франції, США, Чехії та Німеччини.

Оборот зовнішньої торгівлі послугами у I кварталі 2019 року склав 13,0 млн дол. США і порівняно з аналогічним періодом 2018 року збільшився на 18,2 %.

Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 7,0 млн дол. США (зменшення порівняно з I кварталом 2018 року на 9,7 %) та 6,0 млн дол. США (збільшення на 55,6 %).

Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 1,0 млн дол. США (I квартал 2018 року позитивне – 3,9 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 1,2 (I квартал 2018 року – 2,0).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 69 країн світу.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, експорт послуг до країн Європейського Союзу становив 21,0 % від загального обсягу експорту послуг (I квартал 2018 року – 20,2 %).

У загальному обсязі експорту послуг найбільша частка припадала на наукові та технічні послуги (96,8 %), ділові послуги (78,5 %).

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу становив 68,9 % від загального обсягу імпорту послуг (I квартал 2018 року – 6,4 %).

У структурі імпорту послуг переважали наукові та технічні послуги (77,6 %), послуги, пов'язані з подорожами (22,4 %), професійні та консалтингові послуги (15,3 %) та ділові послуги (8,1 %).

6. Стан розвитку споживчого ринку.

Оборот роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) у січні-травні 2019 року склав 3870,1 млн грн, що у порівняних цінах становить 111,5 % до січня-травня 2018 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, у січні-травні 2019 року становив

1929,1 млн грн, що у порівняних цінах становить 104,2 % до січня-травня 2018 року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у травні 2019 року до грудня попереднього року становив 104,0 %, що на 0,2 в. п. менше загальнодержавного (по Україні – 104,2 %).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики, у травні 2019 року на споживчому ринку області ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 1,7 %. Найбільше, на 14,9 %, подорожчали фрукти. На 8,2 % стали дорожче овочі, на 2,5 % – цукор, на 1,6 % – чай, на 1,5 % – м'ясо та м'ясопродукти, на 0,7 % – риба та продукти з риби, на 0,4 % – макаронні вироби, 0,3 % – кондитерські вироби з борошна, сир і м'який сир (творог), на 0,2 % – масло, олія соняшникова, на 0,1 % – сало, кава. Водночас на 17,8 % подешевшали яйця, на 2,7 % – молоко, на 1,2 % – рис, на 0,6 % – сметана, на 0,4 % – продукти переробки зернових, на 0,2 % – шоколад.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 0,8 %, у т. ч. тютюнові вироби – на 1,1 %, алкогольні напої – на 0,6 %.

Одяг і взуття подешевшали на 0,8 % за рахунок зниження цін на одяг на 1,4 %.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зменшились на 0,3 % за рахунок зниження цін на природний газ на 1,5 %, утримання та ремонт житла – на 1,2 %. Водночас послуги з утримання будинків та прибудинкових територій подорожчали на 0,8 %.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 0,7 % за рахунок подорожчання фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання на 0,8 %, амбулаторних послуг – на 0,5 %.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 1,5 % в основному спричинено подорожчанням палива та мастил на 4,1 %. Разом з тим на 0,4 % подешевшав проїзд у залізничному пасажирському транспорті.

У сфері зв'язку ціни зменшились на 0,2 %, що головним чином пов'язано зі зниженням цін на мобільні телефони на 0,6 %.

Цінова ситуація на ринку палива

За даними моніторингу середніх споживчих цін на товари (послуги) у травні 2019 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила 30,25 грн/л (середня по Україні – 30,03 грн/л) і зменшилася порівняно з груднем 2018 року на 1,8 % (по Україні – на 1,3 %).

Дизельне паливо у травні 2019 року коштувало 29,99 грн/л (по Україні – 29,57 грн/л) та порівняно з груднем 2018 року подешевшало на 2,3 % (по Україні – на 2,1 %).

Основними причинами подорожчання товарів є:

– зростання світових цін і зовнішнього попиту на вітчизняні продукти харчування (зокрема, м'ясомолочної групи), нестабільна ситуація в тваринництві, спалахи хвороб тварин;

– скорочення площ посіву овочів «борщового набору», використання аграріями менш якісних посадкових матеріалів та дешевих засобів захисту від гризунів.

Для залучення на споживчий ринок області додаткових ресурсів продовольчої продукції, більш повного та різноманітного його насичення і задоволення потреб споживачів сільськогосподарською продукцією та продуктами її переробки, іншими продуктами харчування проводяться ярмарки за участю безпосередніх місцевих товаровиробників.

Так, у районах і містах області, з початку поточного року було проведено 361 продовольчий ярмарок, на якому реалізовано 1,4 тис. тонн продукції місцевих сільгоспвиробників на суму 27,2 млн грн.

З метою відстеження та аналізу цінової ситуації на продовольчому ринку області проводиться щодакандний моніторинг середніх рівнів цін на продовольчих ринках та підприємствах торгівлі на основні продовольчі товари на території області, підконтрольній українській владі, зокрема на хліб та хлібобулочні вироби, молоко, крупи, яйця курячі, овочі тощо (за оперативними даними міських рад міст обласного значення та райдержадміністрацій) та щомісячний моніторинг цінової ситуації на основні види продовольчих товарів на споживчому ринку у Луганській області (за даними Державної служби статистики України).

Обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг у I кварталі 2019 року становив 415,8 млн грн, що на 49,0 % менше аналогічного періоду 2018 року (815,2 млн грн).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 160,7 млн грн, що на 66,2 % менше показника 2018 року. Частка таких послуг становила 38,6 % від загального обсягу реалізованих послуг.

На зменшення загального обсягу реалізованих послуг, порівняно з відповідним періодом минулого року, вплинули зміни у формуванні сукупності одиниць державного статистичного спостереження щодо основних показників економічної діяльності підприємств сфери нефінансових послуг.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, обсяги реалізації послуг, надані відокремленими підрозділами підприємств, що здійснюють діяльність у сфері безпроводового електрозв'язку, враховані за місцем реєстрації їх головних підприємств (найбільші з них – оператори мобільного зв'язку ПрАТ «Київстар», ПрАО «ВФ Україна» (Vodafone) та ТОВ «Лайфселл»).

7. Аналіз ситуації у житлово-комунальному господарстві.

З початку 2019 року населенням області за житлово-комунальні послуги сплачено 1092,8 млн грн.

Рівень сплати населенням з початку року становив 76,9 % від нарахованих сум, у тому числі:

газопостачання – 74,0 %;

теплопостачання – 86,6 %;

водопостачання та водовідведення – 64,0 %;

утримання будинків і споруд та прибудинкової території – 83,8 %;
вивезення побутових відходів – 84,3 %.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг на 31.05.2019 склала 1737,2 млн грн.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, на кінець травня 2019 року заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 1038,8 млн грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 457,6 млн грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 109,2 млн грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 113,3 млн грн, за вивезення побутових відходів – 18,3 млн грн, за постачання електричної енергії – 81,2 млн грн.

Середні нарахування за житлово-комунальні послуги, з урахуванням електроенергії (із розрахунку 150 кВт·год), на одного власника особового рахунку в травні 2019р. становили 642,9 грн.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 та від 27.06.2003 № 976 у січні–травні 2019р. з населенням було укладено 808 договорів щодо погашення реструктуризованої заборгованості на загальну суму 4414,6 тис.грн. Сума внесених платежів, з урахуванням довгострокових договорів, становила 4351,2 тис.грн.

8. Аналіз соціальної сфери

8.1. Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Луганській області (за оцінкою) на 1 травня 2019 року становила 2146660 осіб.

Впродовж січня-квітня 2019 року чисельність населення зменшилася на 5173 особи, у т. ч. внаслідок природного скорочення на 3800 осіб і на 1373 особи – за рахунок міграційного скорочення.

8.2. Доходи населення

Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, без урахування частини зони проведення антитерористичної операції, за січень-травень 2019 року склала 8057 грн.

Середня заробітна плата штатних працівників за травень становить 8667 грн, що у 2,1 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (з 01.01.2019 – 4173 грн), порівняно із квітнем 2019 року розмір заробітної плати збільшився на 4,4 %.

Індекс реальної заробітної плати за січень-травень 2019 року у порівнянні до відповідного періоду попереднього року становив 108,8 %.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної статистики в інших регіонах України) на 01.06.2019 склала 456,6 млн грн.

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 01.06.2019 склала 111,3 млн грн, що становить 24,4 % до загальної суми.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на початок червня поточного року основна частка суми заборгованості економічно

активних підприємств припадала на промисловість (71,2 %) та будівництво (20,0 %).

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області, кількість пенсіонерів на території, яка підконтрольна органам української влади, склала 339,4 тис. осіб.

Обсяги власних надходжень, що спрямовуються на виплату пенсій за травень поточного року – 228,0 млн грн.

Обсяги дотацій з держбюджету на покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України на виплату пенсій за травень поточного року становить 445,9 млн грн, у тому числі: загальний фонд – 435,3 млн грн, спеціальний – 10,6 млн грн.

Фактична потреба в коштах на виплату пенсій у червні 2019 року становить 2354,8 млн грн.

Заборгованість по виплаті пенсій відсутня.

8.3. Ринок праці

На ринку праці намітилися позитивні тенденції щодо зростання зайнятості та скорочення безробіття населення області.

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення по Луганській області за січень-березень 2019 року становила 294,7 тис. осіб. Рівень зайнятості населення по Луганській області склав 57,0 % (січень-березень 2018 року – 55,2 %), рівень безробіття – 15,3 % (аналогічний період 2017 року – 16,7 %).

Упродовж січня-березня 2019 року роботодавці проінформували обласну службу зайнятості про заплановане масове вивільнення 536 працівників, що на 440 осіб менше ніж у січні-березні 2018 року. Серед осіб, попереджених про вивільнення, 29,5 % – працівники охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, 28,7 % – сфери державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, 21,1 % – освіти, 7,8 % – працівники професійної, наукової та технічної діяльності.

Протягом звітної періоду послугами Луганської обласної служби зайнятості скористалися 12,9 тис. громадян, з яких статус безробітного мали 11,5 тис. осіб.

Спостерігається позитивна тенденція щодо подачі роботодавцями вакансій до обласної служби зайнятості. Зокрема, кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості області, зросла на 15,5 % та склала 1,6 тис. Кількість вакансій у базі даних служби зайнятості Луганської області також збільшилася (на 11,0 %) до 6,7 тис. од.

За сприянням центрів зайнятості області працевлаштовано 4,7 тис. осіб (на 601 особу, або 14,6 % більше, ніж за січень-березень минулого року), зокрема, 48,0 % з них було працевлаштовано оперативно до надання статусу безробітного.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцю єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працевлаштовано

137 безробітних осіб, в тому числі 51 особа, що недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці та 86 осіб на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності.

Для розвитку підприємництва та стимулювання самозайнятості безробітних громадян впродовж січня-березня 2019 року в центрах зайнятості Луганської області одноразову виплату допомоги по безробіттю отримали та відкрили власну справу 14 безробітних осіб, з них 2 особи – демобілізовані військовослужбовці, які приймали участь в АТО. Для своєї підприємницької діяльності вони обрали діяльність у сфері права, виробництво хліба та хлібобулочних виробів, діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту, розведення великої рогатої худоби молочних порід, оптову та роздрібну торгівлю, надання послуг перукарнями та салонами краси, постачання готових страв для подій тощо.

З метою оперативного і якісного вирішення питання працевлаштування безробітних, в тому числі соціально вразливих категорій, Луганським обласним центром зайнятості проводиться активна політика на ринку праці. Протягом січня-березня 2019 року послуги з пошуку роботи отримали 4,4 тис. осіб з числа соціально вразливих категорій, за сприянням служби зайнятості працевлаштовано 27,4 % або 1,2 тис. осіб цієї категорії.

Послугами Луганської обласної служби зайнятості у звітному періоді скористалося 302 особи з інвалідністю, працевлаштовано 81 особа даної категорії або 26,8 % від загальної кількості осіб, які звернулися до центрів зайнятості. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 25 осіб з інвалідністю, професійне навчання за направленням служби зайнятості проходили 20 безробітних осіб вищезазначеної категорії.

Особлива увага спеціалістів служби зайнятості приділяється особам, тимчасово переміщеним з окупованих територій та районів проведення АТО (ООС). Протягом I кварталу 2019 року послуги обласної служби зайнятості отримали 714 внутрішньо переміщених осіб. Працевлаштовано 130 осіб. Відповідно до ст. 24' ЗУ «Про зайнятість населення» 28 внутрішньо переміщених осіб працевлаштовано з компенсацією роботодавцям витрат на оплату праці. Профнавчання проходили 55 осіб цієї категорії та 32 особи брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру. На 01 квітня 2019 року на обліку в службі зайнятості залишалось 291 безробітна особа з числа ВПО.

Протягом січня-березня 2019 року 350 демобілізованих військовослужбовців, що брали участь в антитерористичній операції, отримували послуги обласної служби зайнятості щодо працевлаштування, профорієнтації, перенавчання та допомоги у відкритті власної справи.

Працевлаштовано 39 осіб даної категорії, з них 2 особи отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності та 3 особи працевлаштовано з наданням виплати компенсації роботодавцю у розмірі єдиного внеску. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 11 колишніх військовослужбовців та 27 осіб проходили професійне навчання за направленням служби зайнятості. Всім

учасникам антитерористичної операції надано профорієнтаційні послуги, що спрямовані на їх соціальну адаптацію та вибір цивільної професії.

Завдяки роботі Консалтингових центрів постійно удосконалюється система інформаційного та консультативного обслуговування осіб з питань організації та провадження підприємницької діяльності. Протягом I кварталу 2019 року було надано 98 індивідуальних консультацій та 2 групові консультації, проведено 11 заходів (семінари тощо), які відвідали 174 роботодавця та 10 заходів для 120 зареєстрованих безробітних.

На базі Лисичанського міського та Кремінського районного центрів зайнятості функціонують студії підтримки бенефіціарів, зокрема, вимушених переселенців «Бізне\$тарт», діяльність яких спрямована на залучення представників міжнародних донорських, волонтерських, громадських організацій, що займаються відновленням нормальної життєдіяльності на постраждалих внаслідок військових дій територіях, інтеграцією ВПО та зміцненням соціальної згуртованості.

З метою популяризації послуг, які надає обласна служба зайнятості, роз'яснення змін в законодавстві в пресі та на WEB-ресурсах протягом січня-березня 2019 року розміщено 359 інформаційних матеріалів. Підготовлено 172 виступи на радіо та телебаченні.

На 01.04.2019 на обліку в Луганській обласній службі зайнятості перебувало 7,5 тис. безробітних громадян, з них 77,3 % отримували допомогу по безробіттю.